

Maciejewski: Staje się już

„Co to wszystko znaczy” – pyta bezimienna córka Ohlsdorfera w „Koniu turyńskim”. Nie wiem, nikt nie wie. Kino Béli Tarra unikało jednoznacznych odpowiedzi. Kres będzie niewidzialny. Odchodzimy staccato, w oderwaniu od uniwersum, bez niebiańskiego światła, bez demonicznych grymasów. „Innego końca świata nie będzie” – pisał w jednym z najśłynniejszych wierszy Czesław Miłosz. Chodzi o udrękę cofania. Wieczny zwrot w tył. Gaworzenie malucha, dojrzewanie nastolatka, związek z mamą, związek z żoną, z dziećmi, rozwód z ludźmi, rozwód z życiem, glutu starucha. Śmierć wszystkiego.

Wielkość filmu Tarra (2011 rok) polega nie tylko na autorskiej brawurze węgierskiego wizjonera, który obowiązującej skrótowości opisu przeciwstawił katatoniczny, transowy udział widza w dwuipółgodzinnym monotonnym seansie. Nie uciekał także przed metafizyką. Melancholia Béli Tarra nie jest jednak katolicka. Tarr odziera ze złudzeń. W jego filmie, do którego scenariusz napisał wspólnie z László Krasznahorkaiem, autorem pamiętnego „Szatańskiego tanga”, nie słyhać anielskich hymnów, trąb jerychońskich ani piekielnego chichotu. A jednak, rzecz paradoksalna, ponury film Tarra przynosi w efekcie ulgę. Być może jest nią świadomość, że ktoś przywłaszczył nasz smutek, zamienił go w empatię.

Zaledwie trzydzieści długich ujęć. Sześć rozdziałów. Sześć dni – od pierwszego do ostatniego. Dziewiętnasty wiek właśnie się kończy. Dogorywa z ludźmi, zwierzętami, z naturą: podobnie jak wiek XX, jak – być może – XXI. W kamiennej chacie mieszka dorożkarz Ohlsdorfer z córką. Niewiele mówią, niewiele robią. Nadśluchują.[...]

Łukasz Maciejewski

Cały felieton do przeczytania w "Kalejdoskopie" 04/20 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury (w czasie kwarantanny instytucja pozostaje zamknięta dla gości), punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press w salonach empik i łódzkiej Księgarni Ossolineum (Piotrkowska 181). A także w prenumeracie (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu): [TUTAJ](#) bądź w prenumeracie redakcyjnej [TUTAJ](#)

Możecie też słuchać naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich, z Łodzią i regionem związanych na platformie "Kalejdoskop NaGłos": [TUTAJ](#)